

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 17575/2024
19.09.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић, Ирене Вуковић, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Младен Ћурковић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Љубица Томић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 247/24 од 17.04.2024. године, у седници одржаној 19.09.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против става другог изреке пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 247/24 од 17.04.2024. године.

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 247/24 од 17.04.2024. године у преосталом делу, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 247/24 од 17.04.2024. године у преосталом делу.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П 1102/23 од 20.09.2023. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиље па је обавезан тужени да јој на име накнаде нематеријалне штете због претрпљеног страха исплати износ од 80.000,00 динара, са законском затезном каматом на овај износ почев од 20.09.2023. године као дана пресуђења па до коначне исплате. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље у делу којим је тражила исплату разлике од износа досуђеног у ставу првом изреке пресуде, па до потраживаног износа накнаде нематеријалне штете због претрпљеног страха за износ од 370.000,00 динара, са законском затезном каматом на овај износ почев од 20.09.2023. године као дана пресуђења па до коначне исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да

тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 204.900,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности па до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 247/24 од 17.04.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиље и првостепена пресуда је потврђена у ставу другом изреке. Ставом другим изреке, усвојена је жалба туженог и првостепена пресуда је преиначена у ставовима првом и трећем изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени да јој на име накнаде нематеријалне штете због претрпљеног страха исплати износ од 80.000,00 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 20.09.2023. године као дана пресуђења па до коначне исплате, те је обавезана тужиља да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 186.400,00 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиље за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиља је благовремено изјавила ревизију, побијајући је у целини због погрешне примене материјалног права с позивом на одредбу члана 404. ЗПП.

Претходном оценом дозвољености изјављене ревизије против пресуде другостепеног суда у преиначујућем делу, Врховни суд је оценио да је у овом делу ревизија тужиље дозвољена применом члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.72/11 ... 18/20). Међутим, испитујући побијану пресуду у овом делу применом одредбе члана 408. истог закона, а у вези члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр.10/23), Врховни суд је оценио да је у овом делу ревизија тужиље неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је била запослена на пословима менаџера опште администрације на основу уговора о раду на неодређено време у привредном друштву „ВВ“ ДОО, док тужени у истом привредном друштву обавља послове менаџера Сектора за људске ресурсе. Током 2019. године, долазило је до непријатности између странака, а по основу решења од 13.04.2020. године тужиља је упућена на плаћено одсуство у трајању од 45 радних дана. Након тога, тужиљи је отказан уговор о раду због вишка запослених решењем од 03.06.2020. године које је тужиља побијала у радном спору који је покренула против послодавца. С обзиром да су туженом путем телефона од стране непознатог лица упућене претње због тога што је као овлашћено лице – менаџер Сектора за људске ресурсе задужен за отказе уговора о раду запосленима, поднео је пријаву полицији дана 11.12.2020. године, а уједно их је информисао и о томе који радници су у претходном периоду добили отказ, као и то да је једино са тужиљом имао несугласице, те да је она повела и радни спор против привредног друштва. Испитујући наводе пријаве, полиција је дана 17.12.2020. године дошла на ново радно место тужиље, у теретану где се запослила по престанку радног односа, и са њом је обавила разговор у просторијама полиције тог дана, као и 18.12.2020. године.

С обзиром да су због догађаја који је пријавио тужени полицијски службеници долазили на ново радно место тужиле, те да је саслушавана у полицији, трпела је страх за који је према становишту првостепеног суда одговоран тужени, из којих разлога јој је првостепеном пресудом досуђена правична новчана накнада у износу од 80.000,00 динара, а за износ од још 370.000,00 динара, првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиле као неоснован, оцењујући да би то било супротно сврси којој треба да служи новчана накнада. Своју одлуку засновао је на одредбама чланова 154. став 1, 200. и 192. ЗОО.

С друге стране, према становишту другостепеног суда, првостепени суд је из чињеница које су утврђене, извео неправилан закључак о постојању узрочно последичне везе између радње туженог – извршене пријаве полицији и последице коју је тужила трпела у виду страха, с обзиром да тужени није пријавио полицији да је тужила извршилац кривичног дела, тако да није изнео лажне наводе и не може бити одговоран за поступање полицијских службеника у конкретном случају. Због тога је одлуку првостепеног суда о досуђеној правичној накнади нематеријалне штете тужили, преиначио одбијањем њеног тужбеног захтева за накнаду нематеријалне штете и у овом делу.

По налажењу Врховног суда, правилно другостепени суд закључује да у конкретном случају нису испуњени услови за одговорност туженог за штету коју је тужила трпела према одредби члана 154. став 1. Закона о облигационим односима.

Наведена одредба установљава одговорност по основу кривице- субјективну одговорност (због намере или непажње – члан 158. ЗОО), прописује да ко другоме проузрокује штету дужан је накнадити је, уколико не докаже да је штета настала без његове кривице. Да би постојала одговорност туженог за накнаду штете, нужно је да постоји противправна радња туженог која проузрокује штету у нематеријалној сфери тужиле (противправна радња штетника, штетна последица и узрочна веза између штетне радње и штете).

С обзиром да је у поступку утврђено да је тужени пријавио да је према њему извршено кривично дело у погледу чега су полицијски службеници даље поступали утврђујући ко је учинилац пријављеног кривичног дела, из ког разлога је тужила и саслушана у полицији, не постоји противправна радња туженог која би водила његовој одговорности па тиме ни узрочна веза између радње туженог – пријаве кривичног дела извршеног према њему и страха који је тужила трпела критичном приликом (због доласка полицијских службеника на њено радно место и испитивања у полицијској станици од стране истих поводом овог догађаја), како је то правилно закључио другостепени суд.

Указивање тужиле у ревизији на Уставом зајемчено право на достојанство личности, односно неповредивост психичког интегритета и забрану нечовечног и понижавајућег поступања или кажњавања, не води другачијем закључку о непостојању одговорности туженог код чињенице да у поступку није утврђена противправна радња која би била узрок штете за тужилу у конкретном случају. С обзиром да код субјективне одговорности важи принцип да свако одговара у границама предузетих радњи, тужени који је као грађанин пријавио извршено кривично дело, не може

одговарати за евентуалну штету коју тужила трпи због поступања полицијских службеника који су ради откривања дела и учиниоца поступали по пријави туженог.

Без икаквог утицаја остаје навод тужиле у ревизији да Кривични закон предвиђа кривично дело лажно пријављивање у члану 334. пошто тужени није у кривичном поступку оглашен кривим за извршење овог кривичног дела у ком случају би парнични суд сагласно одредби члана 13 ЗПП у погледу постојања кривичног дела и кривичне одговорности био везан за правноснажну кривичну пресуду.

Из наведених разлога, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП.

По оцени Врховног суда услови за примену института изузетно дозвољене ревизије из члана 404. ЗПП, којом се правноснажна пресуда побија у преосталом делу (у делу којим је потврђена првостепена пресуда којом је одлучено о накнади нематеријалне штете) нису испуњени. Имајући у виду врсту спора и садржину тражене судске заштите, начин пресуђења и разлоге другостепеног суда за одлуку о неоснованости захтева за накнаду нематеријалне штете и у преосталом делу, у конкретном случају не постоји потреба за разматрањем правних питања од општег интереса или правних питања у интересу равноправности грађана, нити је потребно ново тумачење права. Примена правила о одговорности по основу кривице из члана 154. став 1 ЗОО, зависи од утврђеног чињеничног стања и довољно је расправљено у судској пракси па не постоји ни потреба за њеним уједначавањем.

С обзиром на изнето, Врховни суд је на основу члана 404. став 2. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке пресуде.

Испитујући дозвољеност ревизије тужиле изјављене против дела правноснажне пресуде којом је потврђена првостепена пресуда којом је одлучено о накнади нематеријалне штете, Врховни суд је утврдио да је у овом делу ревизија тужиле недозвољена.

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе. Побијаним делом другостепене пресуде, потврђена је првостепена пресуда којом је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиле да се обавезе тужени да јој на име накнаде нематеријалне штете због претрпљеног страха исплати износ од 370.000,00 динара са законском затезном каматом, који износ је испод износа од 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе, због чега је ревизија тужиле у овом делу недозвољена.

Из изложених разлога, Врховни суд је одлучио као у ставу трећем изреке применом члана 413. у вези члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић